

- ▲ Jedlovec západooamerický na Kladské.
- ▼ Jedle vznešená – dominanta u alpského domu č. p. 5 na Kladské.
- ▶ Borovice rumelská v Kraslicích – jediný chráněný zástupce tohoto druhu v ČR.

Velcí cizinci mezi stromy v Karlovarském kraji – 1. část

Jaroslav Michálek, Muzeum Sokolov

Mezi nejmohutnější stromy v České republice se stále více prosazují nepůvodní dřeviny. Stromy, které byly v zámeckých parcích a na souvisejících okolních pozemcích vysazovány od počátku 19. století, konečně dorostly rozměrů, jakých dosahují ve své domovině. Přestože mezi stromy chráněnými v kategorii památný strom dosud kralují lípy a duby, následovány buky, javory kleny a jasany, běžně jsou vyhlášovány mohutné platany, douglasky, sekvojovce, metasekvoje, tisovce, jinany a nejrůznější druhy borovic.

Většinu exotů výjimečného vzrůstu v Karlovarském kraji tvoří jehličnany. V roce 2006 byla vyhlášena památným stromem **borovice rumelská** (*Pinus peuce*) před prodejnou Penny Market v Kraslicích. Pravidelně roste a bohatě zavětvěná solitéra s obvodem kmene 264 cm a výškou 27 m v roce 2005 je jediným a tedy i největším památným stromem tohoto druhu v republice.

Mezi dřívě chráněné exoty – ještě v kategorii chráněný přírodní výtvar – patřil **sekvojovec obrovský** (*Sequoiadendron giganteum*) v zámeckém parku v Kostelní Bříže. Věrná miniatura kalifornského mamutího stromu měla i při malé výšce nápadně silný kmen ($o = 359$ cm, $v = 17$ m v roce 1973; Michálek 1973). Strom, který přežil extrémní zimu roku 1929, se stal osudný mrazivý leden roku 1979. Mrtvé torzo sekvojovce porostlé břečťanem dodnes v parku stojí, jak nedávno čtenáře Arniky přesvědčil snímek S. Wiesera (Arnika 2/2011: 15).

Další velké exotické jehličnany v Karlovarském kraji už patří mezi nechráněné stromy. Mimořádnou kolekci velikánů hostí Kladská ve Slavkovském lese. O zajímavých dřevinách v okolí loveckého zámečku se zmiňuje Z. Němec (1984), neuvádí však konkrétní údaje. Ty zmiňuje Reš (2003). Za komentář stojí především **jedlovec**

západoamerický (*Tsuga heterophylla*), nápadná solitéra v zahradce alpského roubeného domu č. p. 14 (dnes kanceláře LZ Kladská). Jedlovec vyniká jak vzrůstem ($o = 262$ cm, $v = 27,5$ m v roce 2005), tak i vzhledem – přímým válcovitým kmenem s malými kořenovými náběhy a korunou kuželovitého tvaru.

Z neobvyklých jehličnanů na Kladské zaujmou vzhledem i velikostí roztroušeně tu vysazené **smrky ajanské** (*Picea jezoensis*), původem z jihovýchodní Asie. Z několika stromů je nejsilnější smrk stojící 100 m jihozápadně od loveckého zámečku ($o = 300$ cm, $v = 24,5$ m v roce 2005). Ozdobou Kladské je několik mimořádně urostlých severoamerických **jedlí vznešených** (*Abies procera*). Nejútlejší, ale obzvlášť vysoký je strom v kraji lesa u potůčku vpravo od silnice do Lázní Kynžvart ($o = 311$ cm, $v = 43$ m v roce 2005). Další jedle ($o = 337$ cm, $v = 33$ m v roce 2005) na téže straně silnice překvapí nápadně silným, obloukovitě vystoupavým válcovitým kmenem. Stojí ve skupině smrků nedaleko Myslivecké hospůdky. Na první pohled upoutá také krásná solitéra ($o = 342$ cm, $v = 34,5$ m v roce 2012) na dvoře alpského domu č. p. 5 na jižním okraji osady. Vůbec nejsilnější jedlí vznešenou ($o = 358$ cm, $v = 37$ m v roce 2012) je strom skrytý v kraji smrčiny východně od domu č. p. 5, s kmenem ve výšce 14 m rozděleným do dvou vrcholů. Poslední dvě jedle vznešené patří mezi nejmohutnější jedle v Karlovarském kraji. Žádná z dnes známých domácích jedlí bělokorých ve Slavkovském lese ani v Krušných horách nedorostla jejich velikosti.

Literatura:

- Michálek J. (1973): Staré a památné stromy na Karlovarsku. – Ms., 83 p., 46 photo. [Student. pr. Natura semper viva; depon. in: AOPK ČR, Praha].
- Němec Z. (1984): Kladská dendrologicky. – Arnika, Mariánské Lázně, 9 (= 29): 329–331.
- Reš B. (2003): Král smrků. – In: Němec J. [ed.], Památné stromy v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, p. 86–87, Olympia, Praha.

-
- ▲ Smrk ajanský – největší z několika stromů na Kladské.
  - ▶ Sekvojovec obrovský v Kostelní Bříze – stav v roce 1973.
Všechny fotografie Jaroslav Michálek.

